XXX. évf. Csütörtök, 1916. március hó 9. 10 szám.

Szerkesztőség: KIRCHNER E.-féle könyvnyomdai müintézet, Versecz

Előfizetési dij: egész évre helyben 6 korona.
Előfizetési dij: egész évre vidéken 7 korona.
Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDÉK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E.-féle könyvnyomdai müintézet, Versecz

Hirdetési dij petitsoronként 12 fillér. Nyilttérben egy sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadtatnak minden hirdetési irodában

Előbb: „DÉLVIDÉKI NEMZETŐR“

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLŐNYE

A szerb egyház pöre.

A román egyház követeli a tizmilliós zárdákat.

Szenzációs pör tárgyalását kezdte meg a budapesti itélőtábla m. hó 17-én A pör anyagát mi sem jellemzi jobban, mint hogy az ügy referálása hat napon keresztül szakadatlanul tartott és a hetedik napon csak azért kellett bi onytalan időre félbeszakitani, mert a tárgyalást vezető elnök a nagy kimerültségtől megbetegedve, ágynak esett.

A pört a román egyházi hierarkia inditotta meg a szerb egyház hierarkija ellen ennek a fennhatósága alatt levő négy bánsági zárdának a saját hierarkiájának fennhatósága alá helyezése és a zárdáknak tulajdonát képező vagyona iránt. Legjobban jellemzi a per nagyságát annak szubsztrátuma, amely a zárdákhoz tartozó ingatlanoknak biröi becslése szerint tiz millió koronát tesz ki.

A pör 1908-ban indult meg a budapesti törvényszék, mint delegált biróság előtt. A román egyházat Babes Emil dr. budapesti, a verseczi egyházmegyét és zárdákat Hadzsi Szilárd dr. ujvidéki és Mandits Milán dr. budapesti, a karlócai kongreszüsi választmány, Mulócai kongresszusi választmányt Musitzky Döme dr. pancsovai ügyvéd képviselte és mint külön megbizott Nagy Emil dr. Budapesti ügyvéd, az Eszterháziak ingatlanainak józságkormányzója müködött,

Jellemző, hogy a peranyag előkészitésében egész történeti osztály müködött, amelyben tudósok, történészek és régiségbuvárok vettek részt, dolgoztak és kutattak hosszu-hosszu éveken keresztül az adatok után.

A szerb egyházi hierarkia érdekében a legnagyobb, a legfárasztóbb és a legbecsesebb munkát Zeremsky Hillarion történettudós végezte, aki tiz éven keresztül csupán csak ennek a pöranyagnak előkészitésén és az adatok összegyüjtésén fáradozott. Bécsi, budapesti és sok egyébb irattárokban, magánirattárokban és levéltárakban kutotott a peranyag felderitésén.

A per éveken keresztül huzódott, mig a budapesti törvényszék itéletében a négy bánsági zárdát az óriási vagyonnal együtt a szerb egyházi hierarkiának itélte oda és kötelezte a román egyázi hierarkiát, hogy huszezer korona perköltséget fizessen meg.

A román egyház nem nyugodott meg az itéletben és felebbezést adott be. A fellebezést az összes ügyiratokkal együtt a tábla elnöke Tárfi Dezső dr. aki egy egész éven át tanulmányozta az óriási pöranyagot.

M. hó 17-én kezdődött meg Barthodeiszky dr. tanácselnök vezetése alatt a szenzációs pör tárgyalása. A tárgyalás megnyitása után Térfi Dezsö dr. megkezdte az ügy referálását és 22-éig naponkint 9—2 óráig csak igen rövid megszakitásokkal ismertette a pőr anyagát.

Bámulatos az a készültség, a pörnek minden aprólékos részletének pontos ismerete, amelyet Térfi Dezső dr. táblai itélőbiró elöadásában elárult. Hat napon keresztül öt órán át referálta a pöranyagot kivülről, fejből és alig-alig pillantott be az iratokba. Neveket, évszámokat, adatokat mind kivülről tudta. Emberfeletti munkát végzett.

Barthodeiszky dr. tanácselnök sajnálatos megbetegedése folytán bár az ügy tárgyalására még öt nap volt előirányozva, a tárgyalást meg kellett szakitani és a biróság azt bizonytalan időre elhalasztotta.

Vörös kereszt.

(Folytatás.)

Igen tisztelt közgyülés!

Két intézményünk hadikórház, állandó beteg nyugvó állomás nagyon sok munkát adott, s ameddig mindkettőnek megvolt önálló gondnoka, nem volt fenakadás. De nem sokká tarthatott ez, egy félreértés szolgáltatott okot arra, hogy hadikórházunk érdemes gondnokát dr. Greszler Gyulát veszitsük Az elnökség mindent latba vetett a szorgos munkást intézményünknek megtartani, de mind hiába volt, az ellentétek oly nagyok voltak, hogy Manassy Gyula Vörös Kereszt egylet megbizottjának intervenciójának dacára sem sikerült azokat elsimitani és legnagyobb sajnálatunkra egy agilis munkatárssal kevesebb volt. Első vesztesség, követte utána több. Márciusban dr. Malusev Dusán hadikőrházunk önfeláldozó orvosa lett katonai szolgálatra behiva. Benne egy ügyes és lelkiismeretes, fáradalmakat nem ismerő munkatársat vesztettünk. Dr. Froniusz Gusztáv vette át a hadikórház betegeinek gondozását, de a nyugvó állomáshoz sem lett hütlen, hanem mindkettőt látta el; bár sokszor panaszkodott, hogy fizikuma már nem birja, azért maga volt a lelkiismeretesség, mindenkor a fáradalmakat leküzdve áldozta idejét a genfi kereszt magasztos céljainak. Mennyire igaza volt a jó «Doktorbácsinak», nem soká

A sárosiakért.

Irta: BERZEVICZY ALBERT.

Szövetséges seregeink mult tavaszszal megindult győzelmes áttörésnek az oroszok galiciai arcvonalán első eredménye volt az orosz haderőnek a Kárpátokon innen elfoglalt állásaiból való futásszerü visszavonulása. Sáros északkeleti szöglete volt a legtávolabbi pont, ameddig az ellenség Magyarország szive felé irányzott támadásban eljutott és ezt a területet kellett veresége következtében leghamarabb kiüritenie.

Igy már 1915. május elején módja volt többünknek meglátogatni ezt az elhagyott harcteret: látni a küzdelmektől okozott rettentő pusztitást, mely sárosmegyénk körülbelül egyötöd részén viharzott végig. Nyolcvan községet sujtott, közüle huszat betü szerint eltörölt a föld szinéről, ezreket tett földönfutókká s millókra menő kárt okozott.

Ez magyarázza meg, hogy a sárosmegyei inség enyhitésére megindult mozgalom az első volt, mely szervezkedett, a társadalomhoz fordult s amelynek sajtónk lelkes szava segitségére jött. De indokolta ezt az a körülmény is, hogy — legalább amennyire akkor megitélhető volt — a muszkabetörések következményei legsulyosabban a segélyforrásokban különben is szegény Sárost sujtották.

Igy még mielött a Kárpátok egész vidékének rekonstrukciójára a sajtó buzgó támogatása mellett meginditott országos mozgalom létrejött volna, «az oroszok betörése által sujtott sárosi népet segitő bizottság» női- és férfielnöksége a magyar müvészek összességéhez fordult azzal a kéréssel, hogy felajánlandó müveikkel tegyék lehetévé egy, a nevezett vidék lakosságának segélyezésére szolgáló nagy művészi sorsjáték rendezését.

E felszólitással egyidejüleg megalakult a sorsjáték-bizottság Horváth Elemér elnöklete alatt és Kónyi Hugó előadósága mellett és elfogadta a végrehajtóbizottság elnöke, Szmrecsányi Miklós altal kidolgozott részletes tervet, melyek alapján a «Hermes Magyar Általános Váltóüzlet-Részvénytársaság» minden üzleti haszonról lemondva, sőt nem jelentéktelen kockázattal vállalkozott a pénzügyminister ur által engedélyezett nagy müvészi sorsjáték lebonyolitására.

A müvészekhez intézett felszólitás eredménye minden várakozásunkat messze felülmulta. A magyar müvészetnek örök dicsöségére fog szolgálni az, hogy mikor társadalmunk a háborutól ütött sebek orvoslása érdekében a háborus viszonyok által keresetőkben szintén kárositott müvészeinkhez fordult, ezek kivétel nélkül oly adományokkal siettek a hazfias áldozatkészség oltárát megrakni, amely eddig minden müvészi sorsjátékot ugy méreteire, mint nyereményeinek müvészeti értékére nézve teljesen elhomályositanak. Ugy hogy a sárosi segitőakció sorsjátékának nyereményeül összes magyar müvészeink müvei szolgálnak. Az ellenséges külföldön letartóztatva lévőket, még a hallottaké is. Mert akadtak amatörjeink, elhunyt, vagy távollévő müvészeink hozzátartozói, barátai, leszármazói között sokan, kik adományaikkal kiegésziteni siettek élő és ittlévő müvészeink saját ajándékait, ugy hogy a sárosi sorsjáték nyeremények, melyeket egybegyüjtve mutat be az országos Szépmüvészeti Muzeum, egyuttal a magyar képzőmüvészetnek oly kiállitását alkotják, melynél szélesebb körut, teljesebbet, változatossabbat régen nem volt alkalmunk látni.

A legkülönbözőbb irányok tipikus képviselőit látjuk találkozni ebben az érdekes egyvelegben. Elhunyt, söt egyes majdnem már elfeledett müvészeinek hátrahagyott becses müvei mellé sorakoznak a legmerészebb ujitások utörőinek képei, a történeti, genre, portreit- és tájképfestés összes válfajai találkoznak itt; a monumentális jellegü szobrászat mellett hely

birta a maga teremtette nyugalmát, az év első havában kisértük utolsó utjára.

Május közepén a nagy elfoglaltsága miatt dr. Zappe Ede is kénytelen volt, mint nyugvó állomási orvos leköszönni. Igazán egy hivatásának testtel lélekkel élő doktort vesztettünk benne, ki, hogy a sebesült és beteg hadfiaknak segitségére lehessen, sem időt, sem fáradalmakat nem kimélt. — Négy orvossal kezdtük meg a müködést és most már csak egyedül a nyugvó állomás parancsnoka dr. Fitz Sándor tesz szolgálatot; nem tekintve korát áldozza szabad és pihenésre való idejét intézményünknek. Fejezzük ki lelkes munkatársunknak ez utoljs hálatelt köszönetünket, kérve a jó Istent tartsa meg erejét, egészségét intézményünknek.

Juniusban ujabb veszteség érte intézményeinket, nyugvó állomásunk gondnoka dr. Buócz Béla hivatalos elfoglaltsága miatt volt kénytelen állását elhagyni. A távozó helye alig volt betölthető, mert alig volt lelkesebb és önzetlenebb munkatássa egyletünknek, mint ő, ki páratlan ügyszeretettel látta el a valóban terhes állást. Ezen időtől fogva a titkár vállaira nehezedett mind két intézmény ellátása. Pedig ő is a tavaszi népfelkelői szemlén alkalmasnak maradt, a vezetőség mindent megtett, hogy legalább azt az egyet tarthassa meg azoknak, kik a háboru kezdetével állottak a Vörös Kereszt szolgálatába. Hiába volt fárodazása, Dornernek augusztus közepén be kellett vonulnia. Rövid időre dr. Greszler Gyula, majd Gautier Ferencz vezették az intézményeket, végre egy hónapnál tovább minden férfi segitség nélkül állott az egylet vezetősége ép akkor, amidőn a munka összehalmozódott, állott az egylet vezetősége ugyszólván támasz nélkül, következménye volt, hogy egyik intézményünket, büszkeségünket a hadi kórházat beszüntetni voltunk kénytelenek. A véletlen vissza hozta városunkban Dornert, ki most katonai szolgálata mellett ismét feláldozza szabad idejét a genfi kereszt szép ügyének, mintha még külön rá akarná szolgálni ama dicsérő elismerésre melyet neki a temesvari katonai parancsnokság még szept. 21. fejezett ki a legmagasabb szolgálat nevében.

Az év vége még három régi megpróbált munkatársunktól fosztott meg. Leköszöntek Marossán Szilárd százados sok évi titkárunk, Mázsáry Rudolf sok éven át volt számvizsgálónk és neje Mazsári Rudolfné választmányi tag. Elköltözés folytán egyletünk kötelékéből léptek: Báthory Elekné és dr. Buró Péterné választmányi tagok.

Ezen igazán sok viszontagságnak daczára, büszkeséggel mondhatjuk, hogy intézményeink funkciója kifogástalan volt. Az elnök arravalóságáról tesz tanubizonyságot, de tanubizonyságul szolgál a sok magasrangu katonai inspekció is, mely mindenkor alapossággal vizsgálta meg ugy a hadikórházat, mint a betegnyugvót. A sok magasrangu látogató közül fel akarjuk emliteni a következőket: Vinkler és Bellment altábornagyokat, Breit dandárparancsnok, dr. Fischer és dr. Halász temesvári egészségügyi főnökök, dr. Czékus dandár törzsorvos Tikos állomásparancsnok. Dr. Sauerwald főtörzsorvos, dr. Méhes és dr. Mack törzsorvosok. Minden egyes inspektió után a látogatók megelégedésüknek adtak kifejezést a tapasztalt rend, tisztaság és jó ellátás fölött. Hasonlóképen nyilatkozott Manassy Gyula Vörös Kereszt megbizott is, ki január 23. tüntette ki intézetünket magas látogatásával. Müködésünk szerény véleményem szerint több ily kedves látogatást érdemelt volna meg.

Hogy ez tény, beszéljenek a számok.

Mult Evi jelentésemben a Hadikórház ápoltjai száma 241 volt, az 1915. évben pedig 373. Az egyévi fennálása alatt 1914. okt. 26—1915, okt. 18. kórházunkban 614 sebesült vagy beteg harcos volt kezelésben melyek közül 370 hagyták gyógyultan az intézetet, csak négyet váltott meg a halál mig 240 további gyógykezelés végett más kórházba került. Okt. 18. a német Feldlazarett müködött helyettünk és 195 beteg vagy sebesült szövetségest kezelt. Tehát hadikórházunk összes forgalma 809 beteggel fejezte be müködését.

Az ápoltak nagy része verseczi fiu volt, kiknek legnagyobb része gyógyultan került vissza csapatjához. Egy szomoru esemeny fordult elő, amiért kórházunk 14 napon át a külvilagtól el volt zárva.

Ezen idő alatt látszott meg legjobban, mily elhagyatva voltak a szánalomra méltó beteg harcfiaink, amikor az angyallelkü ápolónői garda tőlük távol volt. Egy hires, nevezetes áldozását, szeretetteljességét és gyöngédségét, amelyet a fiatal hölgyek nap-nap után egy egész éven át a sebesült és beteg vitézek kórágyainál bemutattak méltókép lefesthessen. Önkéntelenül az a kérdés merül fel, mi vitte őket a beteg ágyakhoz, mi volt eme tevékenységük rugója? Csak női szivük igaz mély szeretette a haza iránt; ők is szolgálni akarták a hazának, nem fegyverrel, hanem gyengéd lelkük teljes erejével, hogy a fegyver ütötte sebeket gyógyitsák és szenvedéseket enyhitsék. Oda állottak, ahol legjobban fájt és puha kezeit rátéve a szenvedő izzó, lázas homlokaira máris tünedezett a fájdalom. Sokan voltak akik magukra öltötték a vörös keresztes fehér ruhát, de a hosszu küzdelemben a szeretet tündöklő jelével ellankadás nélkül Baross Margit, Czwetkovics Zsófia, Hemberger Lujza, Mandukics Jovanka, Raácz Paula és Ullmann Vilma kisasszonyok tartottak ki. Tevékenységük mellett Schmidt Róza hivatásos ápolónő is értékes munkálkodást fejtett ki.

Emellett azonban még azokról sem feledkezhetünk meg, kik háziteendőik mellett gondoskodásukba vették a kórház háztartási részét: ellenőrizték a konyhát, sokszor maguk is neki iáttak ott a munkának, majd zakatolt a varrógép, öltésre öltés következett, miáltal rendre hozták a már foszladozásra induló fehérnemüt. Csak igy volt lehetséges a kórházban mindenütt a rendet és tisztaságot uralmon tartani. Amellett napról napra édességekkel, szivni valóval kedveskedtek az ápolásban levőknek, vigasz szavakkal árasztottak el őket, hogy türhetőbbé tehesék szenvedéseiket. A körültekintő elnöknő özv. Weitner Ferencné bölcs vezérlete mellett a következő választmányi hölgyek vették ki ebben a nagy munkában részüket: Adler Miksané, dr. Buró Péterné, dr. Butorka Száváné, Fierz Ernőné, dr. Froniusz Gusztávné, Glückmann Dávidné, Hemberger Bálintné, dr. Karner Lajosné, dr. Lichtscheindl Ernőné, dr. Méhes Lajosné, Mihajlov Gáborné, Mihajlovics Józsefné, Neoschil Alajosné, Nedelkevics Mila, dr. Oppenheimer Arminné, Tohr Antalné, Zoffmann Jánosné, dr. Zepeniag Péterné.

(Folyt. köv.)

---

jut a kisplasztikának, a befejezett, kész képek mellett a nagyérdekü vázlatoknak, az olajfejtés mellett az akvarellnek, rajznak és a müvészi sokszorositás különféle fajának, a karikatura és illusztráció is képviselve van s bár az ajándékkal szemben még az elnézés is jogos volna, müvészi jury gondoskodott róla, hogy a kiállitásra igy a nyeremények közzé is csak müvészi mértéket megütő küldemények jussanak.

Az ekképpen tisztán és kizárólag ajándékokból eredő festészet-, rajz-, szobor- és grafikai müveknek, melyek kisorsolás alá kerülnek, száma 850 s azoké, melyek a kiállitáson elhelyezhetők voltak, megközeliti a hét és félszázat; általok 350 müvészünk van képviselve, a független jury által eszközölt becslés szerint összesen 300.000 korona értékü müvekkel. E müvek anyagi értéke — mint ahogy az sorsjátéknál elkerülhetetlen természetesen igen különböző. Különbséget okoznak közöttük a müvészi név, a mű méretei, plasztikai müveknél azok anyaga stb. — De az az erkölcsi érték, melyet a nemes célért buzgó hazafias áldozatkészség kölcsönöz az adománynak, valameny nyinél egyenlő. Müvészeink kisebb-nagyobb alkotásaik mindegyikében nemes, hazafiui szivük aranyát hozták áldozatul a haza oltárára. Hála és dicséret ezért nekik! De hála és dicséret illeti meg különösen azokat az ügybarátokat, is, kik az adományok összehozása s kiállitásunk rendezése körül elleggé meg nem becsülhető, fáradságos munkát fejtettek ki. Mint ilyenekről kötelességünk különösen Lesskó Jánosról, az Országos Magyar Képzőművészéti Társulat titkáráról és Szlányi Lajos festőművészről megemlékezünk.

Lelkes közönségünkön a sor, hogy a rendkivüli előnyös esélyekkel kinálkozó sorsjátékot tömeges részvételével sikerre vigye. A kibocsátott sorsjegyek darabjának ára öt korona: ezzel kiki 850 nyereményre játszik, melyeknek legnagyobb értéke 18.000, a legkisebb pedig 50 korona.

Arról van szó, hogy a nagy müvészi értékü nyereményekre való kiállitás mellett adományainkkal ujra lélélesszünk tömérdek háboru viszontagságaitól lesujtott gazdasági existenciát s hazánknak megmentsük azt a szegény, jó határszéli népet, amely a muszka inváziót minden iszonyait és minden kisértetéseit is kiállva, hű maradt hazájához, vallásához és nemzetéhez. Illő, hogy inségében nemzete se feledkezzék meg róla!

Sztojanovits Iván báró

öngyilkossága.

Sztojanovits Iván báró országos képviselő holtteste ott fekszik felravatolozva a lacunási kastélyban. A gondoknak, lelki vergődéseknek, melyek ezt a becsületes népszerü férfiut gyötörték, egy puskadörrenéssel egyszerre vége szakadt. Annyi ember ügyén-baján segitett, annyi emberrel tett jót s mégis az lett a vége, hogy anyagi gondok miatt kellett megválnia az élettől. Azaz csak ő maga hitte, hogy meg kell válnia. Barátai már bevezették az akciót, mely anyagi ügyeinek rendezését célozta. Sztojanovics báró azonban azt nem várta be, hanem leszámolt az élettel.

Sztojanovics Iván báró 1866. julius 6-án született Temesvárott. Előbb a Teréziánum növendéke volt, majd gazdasági tanulmányokat folytatott. 1893-ban nősült és Nyáry Adolf báró titkos tanácsos, néhai József főherceg udvarmesterének leányát, vette feleségül. 1905 ben választották meg egyhangulag Moravicán. Az alkotmánypártnak lett később tagja, de aztán tagja lett a munkapártnak. Tagja volt Temesvár-

megye állandó választmányának, a központi és közigazgatási bizottságnak.

Az öngyilkosságot vasárnap este kilenc órakor követte el. Rendesen megvacsorázott, azután bement a dohányzóba, ahol a diványra ült s a falról leakasztott tizenkét centiméteres vadászfegyver csövét a homlokához illesztette. A következő pillanatban megrántotta a ravaszt és ugyanakkor rettenetes durranás hallatszott. A dörejt odakint is meghallották és Szirmay Géza tiszttartó, aki éppen a kastélyban tartozkodott, berohant a dohányzóba, ahol a földön vérében feküdt a divány és asztal között földesura.

A golyó rettenetesen hatott. Formálisan darabokra tépte a fejét. A széjjelfröccsent vér nyomai az egész szobában meglátszottak s agyrészek és koponyacsontok borították a padlót. Sztojanovits Iván báró, aki önként határozta magát a halálra, egy pillanat alatt odaát volt a másvilágon, ahol már nincsen gond, nincsen tépelődés.

Szirmai Géza tiszttartó az asztalon két levelet talált. Az egyik neki volt cimezve s ebben Sztojanovics Iván báró kisebb rendelkezéseken kivül azt a kérelmét fejezte ki, hogy a parkban, kedvenc fenyőfái alatt temessék el.

Az elhunyt feleségе, született báró Nyáry Karola, négy leánya és egy fia, aki a temesvári piarista fögimnázium tanulója, fivére Sztojanovits György báró és kiterjedt rokonság gyászolja.

A holttest beszentelése szerdán délelőtt tiz órakor fog végbemenni a lacunási kastályban s aztán elszállitják Nagyzsámra, ahonnan Verseczen át Temesvárra hozzák. A végleges temetés csütörtökön — valószinüleg délellött megy végbe Temesvárott.

NAPIHIREK

Kitüntetés. Ő Felsége Bartos Gusztav urnak, vasuti hivatalnok ki mint a bécsi közös hadügyminiszteriumba szolgálattételre van beosztva — Schulz Lenárd polgártársunk vejének a koronás érdem keresztet adományozta.

Versecz törv. hat. bizottsága rendes havi közgyülését febr. hó 29-én tartotta meg dr. Rezucha István kir. tan., polgármester elnöklete alatt. A tárgysorozaton jelentékenyebb dolgok nem szerepeltek. Gergecs Glischa v. t. h. b. t. megválasztatását jóvá hagyták. Néhai Rancsin János helyébe az egyes bizottságokba uj tagokat választottak. A közegészségügyi bizottságba dr. Miletits Sz. és Néhai Froniusz G. helyére Zoffmann S. és Hahn J-t választották meg. A városi uj vágóhid terveinek elkészitésére ujabb tárgyalásokat fognak megejteni. A vármegyei munkásügyi bizottságba dr. Riedl Oszkár v. tanácsost küldték ki. A Zsidó utcát „Szövetség utczá"-nak nevezte el a közgyülés. Dr. Dragits Vladimir volt árvaszéki ülnököt 1680 K nyugdijazták. Held Gusztáv v. tanácsos gyermekeinek 400 K és Guber árvaszéki ülnöknek 200 K családi pótlékot utalványoztak.

A városi muzeum és könyvtár. Az elmult 1915. esztendőben is, dacára a mai háborus idővel járó nehézségeknek, szépen tovább fejlődött. A gyüjtemények gyarapodása: 9.764 drb. volt. A muzeum a Közönség számára megtekintésre 62 szer volt nyitva, a mely napokon 3.138 látogatót számláltak. A könyvtár 298 napon volt nyitva, a melyeken 11,138 olvasó 29.394 darabot vett ki, 5.224-gyel többet mint az előző évben. A gyüjtemények állaga 1915. decz. 31-én: 113.471 db., a miből 76.154 a muzeumra és 37.317 db. a könyvtára esik. Az intézet épületének és berendezésének valamint a gyüjteményeknek becsértéke az el.ult év végén 209.486 korona 02 fill. volt.

Ezer korona egy fényképért. Gaszner Béla kir. közjegyzőnél 1000 koronát helyezett el Tolnai világlapja egyettlen fényképért, amely a beküldött harctéri fényképek között a legjobb. Miután a zsürü a sok elsőrangu fénykép között határozni nem tudott; az 1000 koronát tiz olyan katonatiszt között osztotta szét, akik állandóan kitünő fényképekkel látták el a Tolnai Világlapját. E katonatisztek fényképeit és neveit a Tolnai Világlapjában e heti szám közli. Az illető tiszt uraknak egyenként 100 koronát; tehát összesen 1000 koronát kifizetett a lap.

Felhivás. A város területén tartozkodó azon mérnökök, épitészek és épitőmesterek, a kik népfölkelésre már nem kötelezettek, önkéntes jelentkezésre felhivatnak azzal, hogy ebbeli szándékukat a városi katonai ügyosztálynál mielőbb jelentsék be.

A verseczi m. kir. honvéd állomásparancsnokság hivatalos helyiségei Szék ház utca 25 szám alatt vannak; a szabadságra jövő katonák jelentkezései délután 3 és 5 óra között ugyan ott teljesitendők.

Katonai rokkanttelep Temesvárott. Értesülésünk szerint a hadügyminiszterium mintegy hatszázezer korona költséggel Temesvárott katonai rokkanttelepet fog létesiteni A telepen hétszáz rokkant, köztük százötven tiszt részére lesz lakás. A rokkantak a telepen addig maradnak, mig valamely foglalkozásban ki nem képezik magukat, esetleg, akiknek családjuk nincsen, vagy munkát nem végezhetnek, azok állandóan a telepen maradnak gondozás alatt. A telep létesitése dolgában a tárgyalások már igen előrehaladt stádiumban vannak és a megvalósitásnak n-ncs semmi akadálya.

Hess altábornagy humánus rendelete. Hess Rezső altábornagy, mint a temesvári katonai állomásparancsnokság humánusan gondolkodó parancsnoka, a következő, meleg emberszeretetről tanuskodó rendeletet adta ki az öreg népfölkelők bevonulása alkalmából: — Ma és március hó harmadikán a B. osztályu idősebb nepfelkelők bevonulnak. Apák, söt nagyapák is vannak köztük, a kik nagyobbára nem voltak katonák és akiknek szellemi rugékonyságát, testi érejét a haziért és családjukért nehéz munkában és gondok között eltöltött évek nagyban apasztották. Az ezekkel való bánásmód legyen minden alkalommal — előrehaladottabb korukra való tekintettel — feltétlenül megfelelő, jóakaratu és igazságos és durva bánásmód soha ne legyen tapasztalható.

A világháboru.

Tartós nyugalomról számol be. Tartós nyugalom: ugy hangzik igy egymás mellett ez a két szó, mint a béke vágyva-várt igérete, elöszele. Fájdalom, nem ezt jelenti. Miné készületek lappanganak meg mögötte, nem tudjuk. Azt látjuk, hogy az orosz tevékenység a front északi szakaszában is a járőrök harcára szoritkozik, mintha csak a háboru legkezdetén volnánk. Az olasz, megbénultan attól a rettentő politikai csapástól, a mely Albániában adriai álmainak széjjeltoszlásával. a mi frontunkon három negyed esztendei kudarcával érte. nem tud tettre ocsudni. A hol pedig mi voltunk, a támadók, ott seregeink fényesen elvégezték föladatukat. A további előrenyomulás dél felé már nem igen várható másképp, mint összefüggésben a Szaloniki elleni nagy müvelettel.

Verdunre tapad a világ szeme ezekben a napokban s az egész nyugati harctérre, a hol óriási mozgositás van Flandriától Elzászig. A centrum mégis Verdun.

A harctéri tudósitók leirásai csak halovány képet adhatnak a Verdun körüli küzdelem borzalmairól. És mindenek betetőzésül a repülők is egymásra törnek a levegőben, a németek Verdun erősségei fölé szállanak, onnan hajitják le bombáikat a várakban összezsufolt védőcsapatokra.

Az olasz kamarában nagyobbrészü botrányok törtek ki.

Az ujságok szörnyen idegesek és idegességükben bolondokat irkálnak. Különösen az piszkálja őket, hogy a Németországnak szóló hadüzenet még mindig nem született meg.

Glaser Annuska
Doffek János
hadapródjelölt
Jegyesek.
Budapest. Versecz.

HIRDETÉSEK

2834—1916 sz.

Hirdetmény.

Versecz város tanácsa az 1886 évi XXI. tc. értelmében közhirré teszi, hogy a vár. törvényhatósági bizottságnak 33 jkvi. 1377 ikt. 916 sz. határozatát a vár. rendőrlegénység csizma általányának felemelése tárgyában 1916 évi március hó 6 napjától kezdve 15 napon át tehát bezárólag március hó 21 napjáig Dr. Weitner József h. vár. főügyész hivatalos helyiségében hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

Versecz thjf. város tanácsának 1916 évi február hó 25-én tartott üléséből.

Dr. Rezucha, kir. tan., polgármester.

2777/1916. sz.

Arverési hirdetmény.

Versecz th. város közönsége tulajdonát képező városkerti vendéglő 1916 évi március hó 18-án délelőtt 10 órakor a városháza nagy ülésztermében tartandó nyilvános árverésen 4 (négy) esetleg 6 (hat) évi időtartamra bérbe fog adatni.

A kikiáltási ár 2000 korona és az árverésben részt venni szándékozók kötelesek 1000 K azaz: Egyezer koronát bánatpénz cimén még az árverés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes papirokban az árverést vezető tisztviselő kezeihez letenni.

Irásbeli zárt ajánlatok, valamint utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverés feltételei a városi tiszttartói hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy Versecz város törvényhatósági bizottságának jogában áll, az árverés alkalmával tett ajánlatok közül az összegre való tekintet nélkül szabadon választani.

Versecz thjf. város tanácsának 1916. febr. hó 25-én tartott üléséből.

Dr. Rezucha, kir. tan., polgármester.

A temesvári magyar királyi pénzügyigazgatóságtól.

4163. IIa. 1916. szám.

Hirdetmény

a jövedelemadó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

A hadsegélyezés céljaira a jövedelemadónak ideiglenes és részleges életbeléptetéséről szóló és az 1915 évi XXI. tc. 7. §-a szerint hatályában az 1916. évre is fentartott 1914. évi XLVI. tc. 1 §-ában foglalt rendelkezések alapján mindenki, akinek összjövedelme az 1915. évben a 20.000 K-t meghaladta, ezen őt, illetve a vele közös háztartásban lévőket megillető összjövedelméről, származzék az akár a magyar szent korona országainak területéről, a külföldről, 1916 évi március 15-ig bezárólag vallomást adni tartozik.

A vallomás az előirt vallomási iven adandó.

1. Az 1909. évi X. tc. 9 §-a szerint adóköteles jövedelemnek tekintendő az adókötelesnek bármely forrásból eredő és akár tényleg befolyó, akár őt megillető pénzbeli vagy értékkel biró egyéb bevétele, amelyhez a saját házában, vagy illetménykép, avagy ingyen birt lakásának haszonértéke, továbbá akár a sajátjából felhasznált, akár illetménykép vagy ingyen kapott gazdasági, üzleti és más cikkeknek pénzértéke is hozzászámitandó. Ennek a nyers bevételnek a törvény szerint megengedett levonások után fenmaradó része alkotja az adóköteles tiszta jövedelmet.

Arra nézve, hogy a bármely forrásból eredő bevétel alatt mi értendő — kijelentetik, hogy ez a meghatározás nemcsak az 1909 évi X. tc. 10. és 15. §-aiban felsorolt jövedelemforrásokból származó bevételekre vonatkozik, hanem mindazt a bevételt is magában foglalja, melyet az adózó — az emlitett forrásokon kivül — bárhonnét tulajdonul kézhez vett

2. A valtomást annál a községi elöljáróságnál (városi adóhivatalnál, a székesfővárosi adóhivatal kerületi osztályánál) kell benyujtani, amelynek területén a természetes személy állandóan lakik vagy tartózkodik.

A vallomás lezárt boritékban is beadható, az esetben azonban a nevet és a lakást a cimlapon pontosan ki kell tüntetni.

Az adóköteles állandó lakóhelyének azt a községet (várost) kell tekinteni, ahol viszonyainak megfelelően berendezett lakása van. Csak időleges és átmeneti tartózkodásra berendezett megszállóhely lakásul nem tekinthető. Ehhez képest azok az adókötelesek, akik szórakozás végett, vagy üzleti, illetőleg egyébb okokból (pl. mert védkötelezettségüknek másutt tesznek eleget, vagy tanintézeti hallgatók, vagy üzletük másutt van, mint ahol laknak) az évnek egy részét állandó lakóhelyükön kivül töltik, mindenkor állandó lakóhelyükön adnak vallomást

(Folyt. köv.)

Hirdetmény.

Az országgyülési képviselők választásáról szóló 1913 évi XIV. tc. 43 §-a értelmében közhirré teszem, hogy a választókat összeiró küldöttség folyó évi március hó 14-én kezdi meg müködését és a városháza nagy termében naponként délelőtt 8 órától 12-ig és délután 3 órától 5 ig a következő sorrendben irja össze a választókat:

f. é. március hó 14-én 1 h-számtól 2000 ig
» » » 15 én 2001 » 4000-ig
» » » 16 án 4001 házszámtól végig.

Figyelmeztetem a választókat, hogy választási joguknak igazolása végett okirataik bemutatása mellett az összeiró küldöttség előtt jelentkezzenek, a munkaadók pedig a törvény 55 §-ában emlitett adatokat az összeirás megkezdése előtt az összeiró küldöttségnek bocsássák rendelkezésére.

Versecz, 1916. évi március hó 5-én.

Bodry Mihály, összeiró küldöttségi elnök

MEGHIVÓ.

A Temesi Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság

t. részvényesei **a Temesvárott, ez évi márczius hó 11-én, délelőtt 11 órakor** saját helyiségében (intézeti ház, I. em.) megtartandó

XLVI. rendes évi közgyülésre

tisztelettel meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igázgatóság évi jelentésének felolvasása, a felügyelő-bizottság jelentése és az 1915 évi december hó 31-iki mérleg előterjesztése.
2. Az évi zárszámadás elfogadása, a nyereség hováforditása iránti határozathozatal az alapszabályok 47. §-a értelmében, valamint az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Egy felügyelő-bizottsági tag választása az alapszabályok 40. §-a ártelmében.
4. A közgyülési jegyzőkönyv hitelesitésére két részvényes kijelölése az elnök részéről.

Azon t. részvényes urak, akik ezen közgyülésen résztvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 12. §-a értelmében ez évi márczius hó 4-éig Temesvárott, az intézet pénztáránál, vagy Budapesten a Magyar Agrár- és Járadékbank R.-T.-nál, vagy pedig Nagykikindán, vagy Verseczen, intézetünk fiókjainál letéteményezni.

Temesvárott, 1916 évi február hó 24-én.

A Temesi Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága.

11. §. Tiz teljesen befizetett részvény birtoka egy szavazatra jogosit

14. §. A részvényesek, kik szavazati jogukkal élni akarnak, kötelesek részvényeiket legalább nyolc nappal a közgyülés elött letéti elismervény ellenében letenni Ezen letét vagy az intézet pénztáránál, vagy a hirdetményben közzétett helyeken eszközlendő

Vagyon — **Mérleg-számla 1915. december 31-én** — Teher

Pénztári készlet	127901	24			
Értékpapirok a tárcában	1108575	84			
Nyugdijalap értékpapirjai	95214	49			
Váltótárca	5861297	23			
Jelzálogkölcsönök	11774034	44			
Előlegek értékpapirokra	699207	31			
Előlegek hadikölcsönkötvényekre	1641037	93			
Adósok	863119	87			
Fiókok és kirendeltségeink tartozása	197224	42			
Intézeti ház	320000	—			
Ingatlanok	151940	82			
Consortialis részesedésünk	354931	87			
Hátralékos annuitások	474508	87	23668994	33	
			23668994	33	

Részvénytőke	2000000	—		
Tartalékalap*)	520990	—		
Tisztviselők nyugdijalapja	98582	07		
Fel nem vett osztalék	723	—		
Betétek könyvecskékre és csekk-számlákra	5631797	85		
Visszleszámitolt váltók	1700886	13		
Átruházott hadikölcsönkőtvényekre	10735318	34		
Hitelező hadikölcsönkötvényekre	1486861	—		
Hitelezők	699122	82		
Szerződéses hitelek	500000	—		
Átmeneti tételek	74618	86	23448900	07
Nyereség:				
áthozat 1914 évről	62641	37		
1915. évi nyereség	157452	89	220094	26
			23668994	33

*) Javaslatunk elfogadásával 540990 koronára emelkedik.

Tartozik — **Veszteség- és nyereség-számla 1915 december 31-én** — Követel

Adók és illetékek	49761	60		
Üzleti költségek és tiszti fizetések	110363	05		
Behajthatatlan követelések leirása	20000	—	180124	65
Nyereség:				
áthozat 1914. évről	62641	37		
1915. évi nyereség	157452	89	220094	26
			400218	91

Nyereség-áthozat 1914. évről			62641	37
Kamatok és jutalékok	253787	94		
Értékpapirok kamatai	51672	42		
Ingatlanok jövedelme	32117	18	337577	54
			400218	91

Temesvárott, 1915 évi dezember 31-én.

Az igazgatóság:

Molnár s. k. elnök, **Barta** s. k., **Schober** s. k., **Gyika** s. k., báró **Hauser** s. k., **Weisz** s. k., **Fellner dr.** s. k., **Kecskeméty** s. k., **Szántó** s. k., **Geml** s. k., **Somogyi** s. k., **Balla** s. k., ügyvezető-igazgató.

Az üzleti könyvekkel összehasonlitva, helyesnek találtatott. — Temesvárott, 1916. évi február hó 24-én.

A felügyelő-bizottság:

imánfalvi Niamessny Mihály dr. s. k., elnök, **Roth Károly** s. k., **Kellner Dezső** hadbavonult, **Popp János** s. k., **Békessy Jenő** s. k.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona és nyomása Versecz.